

Savognin: seira d'infurmaziun

Lenn – l'energeia tgi crescha siva

Tanja Jäger/FMR

Mesemda seira ò gia li aint igl hotel Jufa a Savognin ena seira d'infurmaziun digl. Divers referents on do sclarimaint davart igls temas scaldar cun lenna, midada digl clima e spargner energiea ainten sagondas abitaziuns.

Sot igl motto «Ossa scaldainsa aint dretg la Svizra» ò igl administratour digl «mond d'energeia ela» Patric Vincenz benevento igl grond public tg'ò catto la veia a Savognin malgro l'ora d'anviern. Tgi tgi scolda cun lenna, scolda ainten la circulaziun dalla nateira. Lenn è en material dad arder indigen tgi crescha siva e tg'è avant mang avonda. Sper l'energeia dall'ava e digl suglegl è igl lenn egna dallas pi impurtantas resursas regenerativas. Igl lenn duess ramplazzar aint igl avigneir igl ieli. La preparaziun da lenn, tuttegra schi ella è an furma da pellets ni zipladas (Hack-schnitzel), è simpla e dovra paca energiea. Las veias da transport èn curtas e la magasinaziun caschungia nign priavel pigl ambiaint. Ord vista ecologica è igl lenn igl pi favorevel material d'arder. Igl prietschs èn stabils an cumparegliaziun cun oters materials.

1°C mengia tgod segl planet

Urs Hefti dalla Uffer SA referescha davart la midada digl clima. Cun maletgs e graficas impressiunontas mossa tge tgi capeta segl planet schi las temperaturas von venavant ad ot. Regiuns sitgas davaintan anc pi sitgas, igl nivel dalla mar sa dolza ed antieras gruppas dad inslas niron a svaneir, martgeas scu Hamburg, Mumbai ni New York sa niaintan ainten l'ava e la gliout so betg ple veiver ainten chels lis. I dat ena mancanza da resursas e chegl caschungia da far la ghera. «Ia va perfranc lia provotgier en po cun chels maletgs, ma i dess mussar tgi vigna pi tgod. Chegl nign tgi so ple negar,» dei Urs Hefti la fegn digl sies referat.

CO₂ fò eir anse la temperatura

65% dalla energiea tgi vign duvrada an Svizra vign produtgeida antras energiea fossila scu ieli, gas, benzin e diesel. Igl consum digl ieli è ia anavos igls davos onns e chel dalla electricitad è ple u manc constant. Ma chellas energieas caschungian igl CO₂ e lez fò eir anse las temperaturas. Lenn vala scu CO₂ neutral e duess survagneir duple impurtanza aint igl

futur. Igl cantun sustigna er tscherts projects cun contribuziuns da promoziun, rachinta Michael Casutt, referent pigl Uffezi d'energeia e traffic digl cantun Grischun.

Lenn scu bunga alternativa

Cun dialect bernes referescha Jürg Fehlmann dalla firma Liebi AG digl lenn scu alternativa d'energeia fossila. El preschainta differents systems da scaldar cun lenna scu per exaimpel tals cun pellets. Tge tgi vign spert transparent, tar en bietg nov ègl pi simpel da realisar en scoldamaint persistent. Ma er tar tgesas

viglias ègl pussebel. Schi è per exaimpel avant mang ena stanza cun ena pegna d'iel ieli ins so transformar la stanza e ramplazzar igl ieli cun en scoldamaint da lenn. Alla fegn dalla seira d'infurmaziun rachinta Georg Nicca scu tgi è pussebel da regular la temperatura ainten tgesa/abitaziun sur ena app segl telefonign. Uscheia son surtot persungas da sagondas abitaziuns spargner ena massa energiea e costs cun tigneir bassas las temperaturas sch'els n'èn betg an vacanzas. E chegl sen ena veia simpla sur igl telefonign. Cun grond effect, surtot per la bursa.

Michael Casutt digl Uffezi d'energeia e traffic digl cantun Grischun sa legra da pudeir referer puspe davant en grond public.

Jürg Fehlmann declera la funcziun d'ena sadela da pellets.

Fotos Nathalie Ziswiler